

Projekt

z dnia 4 czerwca 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY KRYPNO**

z dnia 11 czerwca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Dla Gminy Krypno na lata 2025 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r., poz. 1465 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) Rada Gminy Krypno uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Dla Gminy Krypno na lata 2025 - 2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc Uchwała Nr V/33/24 Rady Gminy Krypno z dnia 25 września 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Dla Gminy Krypno na lata 2024 – 2028.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krypno.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Kurzyna

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Krypno

z dnia 11 czerwca 2025 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY KRYPNO NA LATA 2025-2030**

Krypno Kościelne 2025r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Podstawa prawna.....	3
3. Charakterystyka zjawiska przemocy	3
4. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Krypno	6
5. Cele programu	11
6. Finansowanie	15
7. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość	15

1. Wprowadzenie

Jeszcze do niedawna uważano, że przemoc występuje jedynie w rodzinach patologicznych lub z problemem alkoholowym. Często problem ten dotyka rodziny, które wydają się funkcjonować w środowisku prawidłowo. Obecnie w Polsce problem przemocy domowej jest traktowany jako problem społeczny. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, trudności wychowawcze, nie wypełnianie obowiązków domowych, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha kłótnia przeradza się w dramatyczną awanturę. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstydu, nieufności, bezradności, obaw o własne zdrowie i życie oraz braku gotowości do zmiany własnego życia.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Podejmowanych jest szereg działań i inicjatyw mających na celu chronić ofiary przemocy. Badania pokazują, że należy skupić się na działaniach zlokalizowanych najbliżej ofiar, w miejscu ich zamieszkania czyli w gminie.

Zadaniem własnym gminy jest opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Niniejszy program jest planem wprowadzenia lokalnych rozwiązań, nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej oraz minimalizowanie skutków przemocy jeśli taka się pojawi. Program adresowany jest do osób doświadczających jak i stosujących przemoc oraz do społeczności lokalnej.

2. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 1673).
2. Ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024r. poz. 1283 ze zm.).

3. Charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc domowa zgodnie z art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.” Zgodnie z art. 207 k.k. przestępstwo znęcania się należy do przestępstw ściganych z urzędu.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – nazywana również gorącą. To każde agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (m.in. popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzanie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia).
- 2) przemoc psychiczna – nazywana również zimną, to umyślne agresywne działania, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące u ofiary zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżanie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie (m.in. wyśmiewanie, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzenie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, stosowanie gróźb, szantażowanie).
- 3) przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.
- 4) przemoc ekonomiczna – przejawia się w uniemożliwieniu dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadzi do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka).

- 5) zaniedbanie – stan ciągłego niezaspakajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

Formy przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Osobami doświadczającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, dzieci, osoby starsze lub niepełnosprawne, ale bywają też nimi mężczyźni. Aby lepiej zrozumieć zjawisko przemocy w rodzinie należy również rozważaniami objąć inne aspekty przemocy. J. Mellibruda (1997) wyróżnia dwie jej formy, tzw. typy przemocy wewnątrzrodzinnej:

- 1) **przemoc gorąca** - gorącą przemoc mogą powodować negatywne i intensywne przeżycia związane z frustracją, zablokowaniem jakiś dążeń, z niespełnianiem pragnień i oczekiwań. Pojawia się agresywna reakcja na stres, która nie zostaje powstrzymana i kieruje się przeciw członkowi rodziny. Istotnym czynnikiem bywa przekonanie sprawcy o niezdolności ofiary do obrony i poczucie własnej bezkarności. Słabość ofiary wynika z przewagi fizycznej sprawcy lub okoliczności, w których sprawca uzyskuje władzę psychiczną. Towarzyszy mu wtedy poczucie, że „może sobie na wiele pozwolić”. Przejawia się ona w postaci napadów furii, złości, wyładowań emocjonalnych. Jest to przemoc naładowana agresją, występująca zwykle w afekcie. Towarzyszą jej bogate formy ekspresji (krzyki, gwałtowne zadawanie bólu, wyzwiska).
- 2) **przemoc chłodna** - Przemoc chłodna wydaje się znacznie spokojniejsza, choć czasem jest to spokój pozorny, skrywający silne emocje, ale skutecznie tłumione i kontrolowane. Polega na realizowaniu przez sprawcę specyficznego scenariusza zapisanego w jego umyśle, a czasem również w obyczajach i środowiskowej kulturze. Człowiek realizujący taki scenariusz przemocy, zmierzając do jakiegoś celu jest gotowy do wtargnięcia na wewnętrzne terytorium psychiczne swego dziecka lub współmałżonka. Znajduje usprawiedliwienie swoich czynów nawet wtedy, gdy jest świadomy cierpienia, które spowodował. Przemoc taka jest narzędziem oddziaływania zmierzającego nieraz do wzniosłych celów, które uzasadniają bolesne dla bliskiej osoby środki. Jednym ze szczególnie ważnych źródeł przemocy jest skrywane i dotkliwe poczucie niemocy, impotencji fizycznej lub psychicznej, które sprawca stara się zagłuszyć, a czasem zanegować poprzez akty przemocy.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy domowej jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które spiętrzają napięcie. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencję w sytuacji przemocy domowej. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo.

Faza miodowego miesiąca – jest to faza skrucy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie

ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Skutki przemocy domowej

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwałe i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej „Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2.”

Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe:

- poważne obrażenia ciała,
- wzrost częstości objawów związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, pleców),
- przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój,
- niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji,
- zmienność nastrojów, decyzji,
- lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena,
- kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją,
- zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci:

- obrażenia cielesne,
- życie w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia,
- brak poczucia bezpieczeństwa i stabilności środowiska wychowawczego,
- liczne schorzenia psychosomatyczne,

-znęcanie psychiczne może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami).

Społeczne konsekwencje doświadczania przemocy:

- przemoc domowa jako siła niszcząca cały system rodzinny niesie za sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu,
- niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się niosąc konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i całego społeczeństwa.

4. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Krypno

Ze względu na specyfikę zjawiska określenie jego skali nie jest zadaniem łatwym. Wiele osób dotkniętych przemocą domową nie zgłasza się po pomoc. Jest to spowodowane różnymi czynnikami np. obawą przed sprawcą, wstydem, brakiem wiary w możliwość uzyskania pomocy.

W celu zdiagnozowania skali zjawiska na terenie Gminy Krypno dokonano analizy danych zgromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Krypno oraz innych instytucji zajmujących się przemocą domową.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie działań instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą oraz rozpowszechnianie informacji o możliwościach udzielania pomocy. Zadaniem Zespołu jest również inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Członkami Zespołu są przedstawiciele: pomocy społecznej, policji, oświaty, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi i przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno - pomocowe mające na celu budowanie i realizację strategii postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą. W skład grupy diagnostyczno – pomocowej wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i funkcjonariusz Policji. W skład grupy diagnostyczno – pomocowej mogą wchodzić inni specjaliści, którzy będą pracować z rodziną w ramach procedury „Niebieska Karta”.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczące „Niebieskich Kart” przedstawiają się następująco:

1. W 2019r. wszczęto 20 procedur „Niebieskie Karty”. Procedury zostały wszczęte przez Policję. Ze względu na bezzasadność podejmowanych działań bądź z powodu ustania przemocy zakończono 15 procedur. Rodziny otrzymały wsparcie ze strony służb.
2. W 2020r. wszczęto 11 procedur „Niebieskie Karty” (10 wszczętych przez Policję, 1 przez GOPS). Zakończono 14 procedur z powodu bezzasadności podejmowanych działań lub ustania przemocy.
3. W 2021r. wszczęto 11 procedur „Niebieskie Karty” (10 wszczętych przez Policję, 1 przez GOPS). Zakończono 13 procedur z powodu bezzasadności podejmowanych działań bądź z powodu ustania przemocy.
4. W 2022r. wszczęto 7 procedur „Niebieskie Karty” (6 wszczętych przez Policję, 1 przez GOPS). Zamkniętych zostało 9 procedur.
5. W 2023r. wszczęto 6 procedur „Niebieskie Karty” (3 wszczęte przez Policję, 1 przez GOPS, 2 przez szkołę). Zamknięte zostały 2 procedury.
6. W 2024r. wszczęto 3 procedury „Niebieskie Karty” (2 wszczęte przez Policję, 1 przez GOPS). Zamkniętych zostało 5 procedur.

W 2023r. Zespół Interdyscyplinarny skierował 2 osoby do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową, a w 2024r. 5 osób.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krynio ze świadczeń pomocy społecznej w 2024r. skorzystało 248 osób. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy jest ubóstwo oraz bezrobocie.

W jednoznaczny sposób trudno jest jednak określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Krynio w związku z występowaniem dość często przemocy ukrytej lub toczącej się skrycie w rodzinach albo szkołach. Nie jest ujęta w oficjalnych statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Diagnoza to nie tylko rozpoznawanie sytuacji, ale także pierwszy etap dostarczania wsparcia, wzmocnienia, wprowadzenia zmian. W pracy w rodzinie diagnozą powinien być objęty nie tylko sam jej obiekt, ale także jego środowisko społeczne i szeroko rozumiane otoczenie.

Ponadto należy pokreślić, że ofiarami przemocy są dzieci, które nie potrafią same poprosić o pomoc, co jeszcze bardziej utrudnia dokładne rozpoznanie problemu i przygotowanie stosownej oferty wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Dzieci rozwijając się w atmosferze przemocy często przyjmują negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy domowej jako dorośli. To zagrożenie powoduje konieczność jak najszybszego reagowania na przemoc oraz odizolowanie osób doświadczających przemocy od sprawców.

Dzięki dobrej diagnozie i opartej na niej ofercie wsparcia problem przemocy może zostać ograniczony do minimum, a osoby jej doświadczające mogą poczuć się bezpieczne. Diagnoza powinna pokazać faktyczną skalę problemu oraz realne potrzeby, które stoją przed władzą lokalną, służbami oraz instytucjami zajmującymi się polityką społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy domowej, a także przed społecznością lokalną gminy Krynio. Sporządzenie dokładnej i wartościowej diagnozy staje się więc wyzwaniem dla obecnego programu.

Władze samorządowe gminy Krynio realizując swoje zadania w zakresie wsparcia lokalnej społeczności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych i wzmacnianiu jej potencjału zaobserwowały niekorzystne dla ogółu mieszkańców zmiany społeczne i trendy zagrażające właściwemu funkcjonowaniu, na skutek których może zaistnieć konieczność udzielenia osobom w kryzysie interdyscyplinarnej pomocy.

Istotnym obszarem programu powinna być też szeroko rozumiana działalność profilaktyczna, aby nie dopuścić do rozprzestrzeniania się zjawiska przemocy i ochronić przed przemocą potencjalne ofiary.

W wyniku niniejszych refleksji gmina Krynio postanowiła przeprowadzić kompleksowe badania społeczne wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów na terenie Gminy, inicjując tym samym proces pozytywnych zmian społecznych.

W „Diagnozie problemów społecznych na terenie gminy Krypno” analizie poddano najczęściej występujące zagrożenia: alkoholizm, nikotynizm, narkomanię, przemoc domową, przemoc rówieśniczą, korzystanie z urządzeń elektronicznych, uprawianie hazardu, inne uzależnienia behawioralne.

Diagnoza została przeprowadzona w celu rozpoznania aktualnej skali oraz określenia głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności gminy Krypno.

W celu rozpoznania rzeczywistej skali problemów społecznych w gminie Krypno badaniem objęto przedstawicieli różnych grup lokalnej społeczności. Dywersyfikacja próby badawczej pozwoliła na rozróżnienie zakresu danych problemów z różnych perspektyw.

Poznanie opinii i doświadczeń uczestników badania możliwe było dzięki zastosowaniu ilościowej metodologii badań. W przypadku obydwu grup, czyli uczniów oraz osób dorosłych zdecydowano na przeprowadzenie badania za pomocą techniki badawczej CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*), czyli ankiety umieszczonej na platformie internetowej dostępnej dla wszystkich osób posiadających link. Niniejsza technika pozwoliła na pełne zachowanie anonimowości respondentów.

Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Krypno została opracowana w oparciu o odpowiedzi uczestników badania na pytania zawarte w ustrukturyzowanym kwestionariuszu ankiety, którego charakter pytań był zależny od specyfiki danej grupy.

W badaniu wzięło udział 67 dorosłych mieszkańców i 94 uczniów. Wśród uczniów biorących udział w badaniu, najwięcej kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci w wieku 12-13 lat – stanowili oni połowę próby badawczej (50,0%), natomiast 37,2% stanowiły osoby w wieku 14-15 lat. Najmniejszą grupę stanowili ankietowani mający 10-11 lat (12,8%).

W jednej z części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Krypno. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzecią. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 40,4% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów z ich szkoły – przyznało to 14 osób (37,8%), z kolei 13 respondentów wskazało na rodzeństwo (35,1%). Po 9 badanych doznało przemocy ze strony rodziców lub innych, bliżej nieokreślonych osób (po 24,3%), natomiast 4 respondentów wskazało na kolegów/koleżanki spoza szkoły (10,8%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 38,3% ankietowanych.

Badanych uczniów zapytano także o to, jakiego rodzaju przemoc stosowali. Najczęściej deklarowano stosowanie przemocy psychicznej (20 osób, tj. 58,8%), przemoc fizyczną stosowało 19 badanych (55,9%), a 5 respondentów wskazało na przemoc seksualną (14,7%). 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec rodzeństwa – wskazało na to 20 ankietowanych (55,6%). 17 respondentów wskazało na uczniów z ich szkoły (47,2%), 12 badanych przyznało, iż przemoc stosowało wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły (33,3%), natomiast 6 osób wybrało odpowiedź „inne osoby” (16,7%).

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. 41,5% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii, natomiast zdaniem 10,6% osób takie zjawisko nie występuje w ich szkole. 23,4% badanych twierdzi, że przemoc w szkole ma miejsce kilka razy w tygodniu, 13,8% – kilka razy w miesiącu, a 10,6% ankietowanych przyznaje do występowania tego zjawiska kilka razy w roku.

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. 25,5% uczniów stwierdziło, że doświadczyło cyberprzemocy, natomiast 18,1% osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to

pytanie. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że 17,0% respondentów przyznało się do stosowania przemocy w Internecie, jednocześnie 13,8% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców gminy Krypno. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 12,0% ankietowanych, spośród których 9,0% stwierdziło, iż zna kilka takich osób (do 10 osób), a po 1,5% zna jedną osobę lub wiele osób (powyżej 10 osób). Należy zauważyć, że 25,4% respondentów nie jest pewnych, czy zna taką osobę, a jednoznacznie zaprzeczyło temu 62,7% ankietowanych.

Zapytaliśmy respondentów również o to, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się im doświadczyć przemocy domowej ze strony konkretnych osób. Jak widać na poniższym wykresie przemocy domowej doświadczyło 3,0% badanych, przy czym doznali oni przemocy ze strony męża/żony.

W ramach badania podjęto również próbę określenia skali oraz częstotliwości stosowania przemocy przez ankietowanych. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość mieszkańców biorących udział w badaniu nie stosowała przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy (98,5%), natomiast 1,5% ankietowanych zadeklarowało, że stosowało przemoc wobec dziecka/dzieci.

Ważnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w gminie Krypno była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. Odpowiedzi są zróżnicowane, bowiem 41,8% ankietowanych uważa, że kary fizyczne wobec dzieci nigdy nie powinny być stosowane, a 31,3% badanych twierdzi, że taki rodzaj metody wychowawczej zasadniczo nie powinien być stosowany, ale są sytuacje, kiedy jest konieczna. 23,9% respondentów nie potrafiło jednoznacznie określić swojego stosunku do badanej sprawy, wybierając odpowiedź „trudno powiedzieć”. Ponadto 3,0% badanych uważa, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne.

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 9,0% respondentów, a 7,5% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania przemocy w Internecie przyznało się 1,5% ankietowanych, a 6,0% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Podsumowanie diagnozy problemu przemocy może stanowić też dokonana analiza SWOT. Jej wynik przedstawia się następująco:

Analiza SWOT

sytuacji społecznej na terenie Gminy Krypno w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej

Mocne strony	Słabe strony
1.Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno - pomocowych w zakresie przemocy domowej. 2.Dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego na poziomie gminy. 3.Realizowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krypno na lata 2021-2030. 4.Profesjonalna kadra instytucji pomocowych oraz pozostałych podmiotów działających na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (posiadane specjalizacje w zakresie pracy z ofiarami przemocy, świadomość problemu, oraz zaangażowanie w udzielanie pomocy).	1.Problemy z izolacją osób doznających przemocy od sprawców. 2.Mało rozwinięta sieć placówek udzielających długookresowego schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej. 3.Niedostateczna wiedza społeczności lokalnej o kompetencjach poszczególnych służb i ich zapleczu. 4.Pozytywny stosunek lub brak wiedzy dużego odsetka ankietowanych wobec stosowania kar fizycznych wobec dzieci. 5.Duży odsetek uczniów stwierdzających występowanie na terenie ich szkoły zjawiska przemocy.

5.Współpraca służb i instytucji w ramach ZI. 6.Gotowość do poszerzania wiedzy oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników służb, instytucji, podmiotów stykających się z problemem przemocy domowej.	6.Duży odsetek uczniów doznających i stosujących przemoc oraz cyberprzemoc.
Szanse	Zagrożenia
1.Akceptacja społeczna dla działań instytucji związanych z przeciwdziałaniem przemocy. 2.Ustawowe uregulowanie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 3.Zwiększanie dostępności do działań terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy. 4.Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. 5.Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień. 6.Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.	1.Obojętność społeczna wobec przemocy domowej. 2.Niechęć osób poszkodowanych do ujawniania przemocy. 3.Niebezpieczeństwo marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin dotkniętych przemocą. 4.Funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy domowej. 5.Brak dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową. 6.Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc. 7.Problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie sprawcy przemocy. 8.Zbyt długi tryb postępowania karnego za znęcanie się nad rodziną, 9.Niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów (zawieszania kar).

5. Cele programu

Cel główny: Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz zmniejszenie zjawiska przemocy na terenie Gminy Krypno.

Cele szczegółowe:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zdania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
5. Prowadzenie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.

Realizacja celów Programu nastąpi poprzez realizację poniższych działań:

Cel 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

- 1) Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Krypno oraz monitorowanie zjawiska przemocy domowej.
- 2) Aktualizacja strony internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krypcie w zakresie informacji promującej idee Programu oraz informacji dotyczącej zjawiska przemocy domowej.

- 3) Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach społecznych instytucji i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Krypno.
- 4) Pozyskanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych odnośnie przyczyn i skutków przemocy domowej.
- 5) Organizacja akcji i wydarzeń profilaktyczno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej.
- 6) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.
- 7) Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.
- 8) Sporządzanie corocznych sprawozdań z realizacji Programu.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży,
- b) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do rodziców,
- c) liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych w zakresie przemocy domowej,
- d) liczba programów i kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w których brano udział,
- e) liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji działań celu szczegółowego: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krypnie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krypnie, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Komenda Powiatowa Policji w Mońkach, Posterunek Policji w Knyszynie, Prokuratura Rejonowa w Białymstoku, Sąd Rejonowy w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe i społeczność lokalna.

Cel 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Działania:

- 1) Realizacja zadań przewidzianych w ustawie przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Krypno oraz funkcjonujące grupy diagnostyczno-pomocowe.
- 2) Upowszechnienie baz danych teleadresowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- 3) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w szczególności medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej poprzez opracowanie materiałów edukacyjnych.
- 4) Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.
- 5) Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- 6) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej poprzez m.in. realizację procedury „Niebieskie Karty”, realizowanie przez lokalne instytucje pomocy osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, informowanie osób doznających przemocy domowej na temat możliwości terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych,

na temat dostępności do ogólnopolskich telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej oraz informowanie na temat świadczonej pomocy przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej, w przypadku wystąpienia konieczności – zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

7) Monitorowanie działań pomocowych udzielanych osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej,
- b) liczba osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej objętych monitoringiem,
- c) liczba rodzin doznających przemocy domowej objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- d) liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej osób doznających przemocy domowej,
- e) liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- f) liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- g) liczba osób doznających przemocy domowej przebywających w ośrodkach wsparcia.

Termin realizacji działań celu szczegółowego: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kryninie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kryninie, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Mońkach, Posterunek Policji w Knyszynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Białymstoku, Sąd Rejonowy w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Działania:

- 1) Rozpowszechnianie informatorów baz teleadresowych podmiotów realizujących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową oraz baz teleadresowych podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących działania wobec osób stosujących przemoc domową
- 2) Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej poprzez działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
- 3) Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi poprzez przekazywanie organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.
- 4) Informowanie przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Krynio osób stosujących przemoc domową o dostępności programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w ww. programach.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba przeprowadzonych interwencji,
- b) liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”;
- c) liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych,

- d) liczba przekazanych policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- e) liczba podmiotów, z którymi podjęto współpracę.

Termin realizacji działań celu szczegółowego: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kryn timer, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kryn timer, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Mońkach, Posterunek Policji w Knyszynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Białymstoku, Sąd Rejonowy w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach,

kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Cel 4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

- 1) Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
- 2) Umożliwienie skorzystania z wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia w przypadku pojawienia się potrzeby oraz w zależności od potrzeb finansowych.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- 1) liczba osób biorących udział w szkoleniach/podnoszących swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) liczba zakupionych materiałów szkoleniowych.

Termin realizacji działań celu szczegółowego: zadanie stałe.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kryn timer, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kryn timer, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Mońkach, Posterunek Policji w Knyszynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Białymstoku, Sąd Rejonowy w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe.

Cel 5. Prowadzenie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.

Działania:

- 1) Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 2) Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy domowej, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy domowej oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków. Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych oraz wychowania bez przemocy, a także podnoszących ich kompetencje opiekuńczo- wychowawcze;
- 4) Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne;

- 6) Ścisła współpraca z innymi podmiotami na terenie gminy podejmującymi działania mające na celu edukację społeczności lokalnej w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- 1) liczba osób stosujących przemoc domową;
- 2) liczba osób doznających przemocy domowej;
- 3) liczba działań monitoringowych;
- 4) liczba przeprowadzonych diagnoz.

Termin realizacji działań celu szczegółowego: zadanie stałe.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krypnie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krypnie, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Mońkach, Posterunek Policji w Knyszynie.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Białymstoku, Sąd Rejonowy w Białymstoku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe.

6. Finansowanie

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Krypno, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

7. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Dla Gminy Krypno na lata 2025-2030 funkcjonujący w sposób przedstawiony w niniejszym dokumencie obejmuje zarówno zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz pracy z doświadczającymi przemocy i sprawcami przemocy domowej. System pokazuje wysoki stopień jego zorganizowania, a przedstawione procedury - spójność działań profilaktycznych, prewencyjnych, interwencyjnych i pomocowych wobec osób doznających i stosujących przemoc domową. Istotą jego efektywności jest realizacja zadań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym do potrzeb mieszkańców gminy, zgodnie z przyjętymi procedurami oraz stała współpraca uczestników Programu i monitoring działań. Ewaluacja oznacza zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości polityki społecznej lub programu. Dane te mają być wykorzystane przy podejmowaniu decyzji dotyczących tej polityki czy programu. Uzyskane informacje powinny być przydatne dla planowania, rozwoju i realizacji aktualnie przeprowadzanego programu. Ewaluacja jest więc procesem, który rozpoczyna się już w momencie tworzenia programu. Wtedy bowiem podejmuje się decyzję co do obszarów ewaluacji i sposobu jej przeprowadzania (tworzenie narzędzi, gromadzenie dokumentacji). W trakcie realizacji projektu trwa ciągła analiza połączona z oceną jakości wykonywanych działań.

Monitorowanie i ewaluacja realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji podmioty składają do dnia 30 marca każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krypnie. W terminie do 30 czerwca każdego roku sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedłożone Radzie Gminy Krypno.